

Előfizetési feltételek:

Orosházán hasznosul a es
vidékre postán
Egész évre . . . 4 k.
Fél évre . . . 2 "
Negyed évre . . . 1 "

OROSHÁZA

Hirdetési díjak:
Hirdetések a legutányo-
sabbban számítanak.
A nyilatkozatban a há om
hasab
Hivatalos hirdetések, a hi-
vatalos lap irszabályának
feléért közölnek.
Hirdetéseket felvételnek a kiadóhiva-
talban is Bille ur üzletében

Közművelődési, ipar-kereskedelmi, társadalmi és gazdasági hetilap.

Szerkesztőség Orosházán: Szentesi-utca, Halustyik-házban van, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelenik hetenként vasárnap
Kiadóhivatal: Böhm és Patzauer könyvnyomdája, hova az elő fizetési pénzek küldendők.
Egyes szám ára 10 kr.

Békésmegyei régész- és művelő- destörténelmi társulat.

Elnöki beszéd.
(Folytatás.)

Az Árpád-házi királyok alatt szomorú sze-
repet játszanak a megye történetében előbb a
kunok rablóháborúi, később a fejedelmi ház
tagjai közti belháborúk, különösen pedig az
1241 és 1248 évi tatárjárások.

Róbert Károly király idejében 1329-ben
Berendy Márton volt Békésmegye főispánja, kit
Thúróczy különösen kiemel azok közt, kik a
királyt a Bazarád elleni szerencsétlen csatában,
az oláhok nyilai ellen saját testökkel fedezvén,
hősileg védelmezték. Talán éppen ezen hűségé-
nek jutalmául kapta, az akkor még Békésmegye-
géhez tartozó Vossian — Varsánd falut.

Zsigmond király alatt 1396-ban Csáky
Miklós volt, több más megyékkel együtt Bé-
késnek is főispánja, s a királynak hűséges em-
bere, kitől harci vitézsége és egyéb érdemeiért
tetemes jószágot nyert, s később erdélyi vajda
lón, Nagy Iván „Magyarország családjai”-ban
ennek őstét békésmegyei származásának mondja.

1420-ban Somlai Andr. s említtetik mint
békési főispán.

Utána 1490-ben Corvin János herceg,
Hunyady Mátyás királynak házasságon kívül
született fia, mint Gyulaváranak és vidékének
ura, egyszersmind a megye főispánja is volt.

Ennek halála után 1515-ben özvegyet
Frangepán Beatrixet, György brandenburgi ör-
gróf, II. Lajos király nevelője vette nőül, s jó
szágit is kézre kerítve, ennek jussán viselte a
főispánságot is; kinek egybiránt a megye csak
annyit köszönhet, hogy midőn neje halála után

Németországba visszatért, a megye levéltárának
egy részét is magával vitte, — s ezen becses
okmányokból némelyek II. József császár alatt
kerültek vissza és tettek le a kamarai levél-
tárba. De legközelebb Fraknói Vilmos történész
és Zsilinszky Mihály újabb okmányokat is fe-
dezték fel Münchenben, melyeknek meguye-
rhése végett egyelőnk már lépéseket is tett.

Az 1514-ki Dózsa féle p.rlázadás, az
1427-ben Jován, vagy másképp Fekete János
által támasztott marcalóczi háborúk alatt, Bé-
késmege is tüzzel-vassal pusztított s tűz-
zel-vassal szenvedett.

A gyászos emlékü mohácsi csata után,
Békésmegye a Zápolya királyságát ismerte el,
s az ugynevezett „nemzeti párt” hoz tartozott,
s az 1526-ban Budán tartott országgyűlésen,
Zápolya — a gazdag és hatalmas gerlay Áb-
rahámfy Pétert, mint egyik hűséges pártfelét
— nevezte ki Békésmegye főispánjának, de bi-
zonytalan hogy meddig, vagy hogy egyáltalán
viselte-e ez a főispánságot?

1543-ban eperjesi Pátochy Ferencz, a dús-
gazdag, ingadozó jellemű főúr, volt Békésme-
gye főispánja, ki Buday Ferencz szerint a Zá-
polya Janos özvegyének, Izabellának legbizal-
masabb titkos tanácsosa volt. Ennek főispán-
sága alatt tartatott az 1543-ki február 11-ki
gyulai országgyűlés, melyet két év előtt, éppen
Haan Lajos nagytisztelt tú ur ugyane helyt,
oly érdekes felolvasásban ismertetett. Hogy
Pátochy Ferencz főispánságában mennyi hasz-
nos öröme lehetett a megyének, azt legjobban
bizonyítják az éppen ezen gyulai országgyűlésen
ellen emelt panaszok, melyek szerint „a köz-
nemesség birtokát sorban foglalgatja, az ellen-
szegülőket s jogaikat védni merőket elfogatja

és bebörtönözteti, s egyáltalában olyanokat kö-
vet el, miket tenni nem kellene.” Daczára azon-
ban az ezen panaszok folytán ellene hozott ére-
lyes tiltakozás és országgyűlési határozatok-
nak, ő továbbra is makacsul vitte zsarnoki sze-
repét, úgy hogy Martinuzzi — mint az ország
főkormányzója — végre is kénytelen volt őt
elfogatni, s Nagy-Váradon bebörtönöztette,
amint ezt az egykorú Tinódy Sebestény, nem-
zeti dalnokunk is, egyik fenmaradt költeményé-
ben előadja. Fogságából azonban nem sokára
kiszabadult, s utóbb a Ferdinánd király párt-
jára állott. Ennek leánya volt a szádvári hős
amazon: Patóchy Zsófia, ki Bekék Györgyhoz
ment nőül.

1556-ban a békésmegyei születést. Má-
gochy Gáspár lón gyulai várkapitány és me-
gye főispánja Hiv embere volt. Ferdinánd ki-
rálynak, s nagy pártfogója a protestantismus-
nak, mely a megyében ez időtájt kezdett meg-
gyökerezni, s csakhamar azután nagymérvű el-
terjedést vett.

1559-ben Bornemisza Benedek.
1560-ban törteli Kun Balázs voltak a me-
gye főispánjai

1560 - 1566-ig Kányaföldi Kerechényi
László volt gyulai várparancsnok, Magyarhon
alsó részének főkapitánya, Békés és Zaránd-
megyék főispánja. Jellemzése felől eltérők a
történészek véleményei. Némelyek mint ingatóg
lelkű, sima beszédű, v szélyben hamar csüg-
gedő, ismet mások mint vitéz, de önző, alatto-
mos haszonleső férfit említik. Alatta került
Gyulavára s Békésmegye a török járom alá,
1566 szeptember 1-én, midőn 9 heri kemény
ostrom után, Petráf basának szabad kivonulás
feltétele mellett feladta a várat; a törökök

TÁRCZA.

A viasz báb.

— Olyan humoreszk-féle —
(Irta; **M e m e n t ó.**)

I.
(Folytatás.)

De ki tudna ellen állani a szívnek, ha erőt
vesz rajta a szenvedély!

Maradt és nézett tovább ragyogó szemekkel
az előtte álló — kábitóan szép nőre!

Most leültek, a hölgy az asztal egyik végén
levő székre Laczi vele szemben levőre. Az asztal
válaszfal gyanánt szolgált.

Mondanom sem kell tán, hogy ez Laczinak
egy cseppet sem tetszett, de azért ön megadóan
túrte közöttök az asztal „gardedámoskodását,”
mert annak a szép ismeretlennek csodálatosan
szép arca olyan különös szigorúságot öltött, sze-
me — mely kevéssel azelőtt önfelédten meren-
gett Laszi szabályosan szép férfias arcán — most
egyszerre oly firkészőleg nézett Laczi szeméibe
s egész alakjára, hogy ez önkénytelenül borzadt
meg.

A hölgy megszólalt . . . Hangjának, mely
ép oly csodálatos és bajos volt, mint szépsége,
mely hurjai voltak, mik eleintén meglepték Laczit,
azután pedig méginkább elcsabították legeseké-
lyebb hangzása szunyadozó vissz hangokat ébresz-
tett a szívben és eltörülhetlenül vésődött az em-
lékébe. —

Ez a csodálatos hang véghetetlen érték

adott a legesekélyebb mondatoknak, a legközön-
ségesebb szavaknak.

— Az éj csendes, magunkra vagyunk s ta-
nuk nélkül szolhatunk; reméllem ön megértend.

Laczi csodálkozó tekintettel nézett a hölgyre,
ki mindinkább lassuló hangon folytató:

— Ön eszményképét keresi és nem találja?

— Ah igen! én már megtaláltam! kiáltott
fel lázas izgatottsággal Laczi s feledve minden il-
lemet gyorsan fel állott székéről. — a hölgyhöz
rohanva azt dobogó keblére ölelé.

— Na — na! ne oly hevesen! ne hagyja
magát úgy elragadtatni indulatai által, még nem
ösmérjük egymást és az ily fellépés csak elront-
hatna mindent! — szolt a szép hölgy s gyöngé-
den lefejté Laczi remegő karjait karcus derekáról.

— Sorsa engem érdekel — folytató kedves
mosollyal picziny ajkain — mert csaknem meg-
egyező az enyémmel, En is teremték magamnak
tündér képeket; ábrándoztam az elérhetetlen, a
megfoghatatlan boldogságról; eszményképemet ne-
mesnek, szépnek, jónak képzeltem: de később meg-
kellett győződnöm arról, hogy ábrándképeink so-
ha nem valósulnak meg. Az élet, a való és a sors
csapásai korán kiabrándítanak. Szerettem . . .
szerettem forrón, lángolóan, úgy mint csak egy
nő szeretni képes és tud; és csalódtam, úgy mint
csak nő csalódhat . . . Azonban hagyjuk a multat.
Pedig azt mondják, hogy a mult sokszor valódi
vigaszt, nem azért mintha valóban gyógyulást ígér-
ne, a vagy adna, hanem mivel sokszor enyhít an-
nak tudata is, ha másokat szintén szenvedni lát-
tunk. Mióta e kastély magányát választottam lak-
helyemül: gyakran lattam ont, hogy e parkba jött;
Mindég olyan bus, mindég olyan levert volt: sorsa
mindinkább nagyobb érdeket keltett bennem; kez-
dtem figyelmessebbé lenni önré . . . Az öreg Janos

kertészről tudakozódtam, ha valjon tud-e itt lété-
ről. Tudott, de amint kifejezte magát „sokkal job-
ban tudom tisztelni és szeretni az urfit, semmint
ezt valaha tudomására hoztam. Janos állítása sze-
rint csak reggel távozott. Most kérem ont szőfőn
nyiltan, őszintén, mi vezette e parkba; mi vonzá-
ez elhagyott lombok hajdani boldogságom néma
tanúi közé?

— Engedjen meg Asszonyom, hogy ez edé-
ben bátorkodtam enyhet nyugodalmat keresni há-
borgó, küzködő lelkemnek, hogy álmatlan kíntel-
jes éjjeleimet itt töltöttem el, ábrándozva remény-
telen jövőmről, emésztve tárgyaltan és cizáltan
szerelmem sorvasztó tüze által . . . engedjen meg,
asszonyom, hogy itt lételemmel tünder álmaid hápor-
gatom; Hiszen itt reméltem felalálni alkotott
eszmény képem megvalosulását, e helyre vonzott
engem valami láthatatlan hatalm, e helyre sze-
relmem lágoló heve s keblem titkos sejtélmé-
s szabadjon kimondanom, hogy hitemben, reményem-
ben most az egyszer nem csalatkoztam.

— Tehát ön azt mondja, — hogy szeret
engem?

— Oh igen azt mondom! Igen szeretem ont
asszonyom miért tagadnam e szót, hiszen szeret-
tem szívemből. Szerettem lelkemből, szerettem for-
rón, lángolóan, mint csak ember szerethet e földön,
mint angyal az égben . . . szerettem a kebel első
tisza és őszinte érzelmével . . . Igen; én szeret-
lek mielőtt láttalak . . . mielőtt ösmertelek volna.
Oh te még azt kédezed hogy szeretlek-e téged?
Hát nem lattad mindjárt az első pillanatban még
rajtam, hogy mily mélyen és mily szenvedélyesen
szeretlek! . . . Még nem ösmertelek, de azért már
enyém volt szived, enyém volt lelke, enyém volt
örömed, enyém volt bánatod, enyémek voltak titkos
vagyaid . . . enyémek kinos gyötrelmeid. . . Oh

azonban megszegették az alkut, az őrseget meg támadták, leöldösték, kirabolták, s Kerechény-i foglyul vitetett Konstantinápolyba, hol néme lyek szerint önmaga méreg által vetett véget életének.

(Folyt. köv.)

Eletbölcséleti tudnivalók.

Campe H. I.-től

Közli E. M.

V.

Második észlelet.

(Folytatás.)

Mindkét nemből találtam szerencsétlen fiatal embereket e felfordult lelki állapotban. Egykor én is egyike voltam ezeknek, de elég korán vettem észre tévedésemet arra nézve, hogy a regényvilágból a valódi világba visszajuthassak. Én tehát tapasztalatból tudom, mily nyomorteljes állapotban vannak az olyan eltévedtek és hogy te kedves fiam és más fiatal emberek a szenvedések e nemétől megóvatásatok a következő tanácsot kell adnom: „Ne lépj túlságosan vázalkozással a világba; ne vedd az embereket olyanoknak első látásra, amilyeneknek azok tetszenek és ne tartsd őket se jóknak se rosszaknak, hanem olyanoknak amilyenek e két között lehetnek!” Így ítéled az igazsághoz legközelebb fog állani.

Harmadik észlelet.

Minden ember élvezni óhajt és a legtöbb, abból mi élvezetét képezi csak annyit akar másoknak átengedni, mennyit éppen nélkülözhet vagy remélheti, hogy mások viszont legalább egyenértékűvel neki visszafizetik.

Élvezetnek nevezek mindent, mi az emberek ösztönét, hajlamát és óhaját kielégíti. E magyarázat után világos, hogy az ember szabadakaratú cselekedeténél az élvezet utáni vágyódástól vezéreltetik. — Szabad akaratból csak azt teszi, mi ösztönének, hajlamának és óhajának megfelel.

Amint az emberek hajlamai igen különbözők, úgy törekedtek különböző élvezetek után is egyikben az érzékiesség uralkodik: ez mindent azon czélból tesz, hogy magának érzéki kellemességet szerezzen. A másikban a dicsvágy bir túlsúlyal; cselekedeteinek célja: elismerést és dicsőséget aratni. A harmadik önző pénzszomjas, ha másoknak szolgálatot tesz, úgy ez azon reményben történik, hogy azonnal a szolgálat készpénzzel fizettetik. A negyedik uralkodni vágyó; ez ha őt megkérd segélyre lesz, hogy a után e pillanattól fogva fölötted uralkodjék. Az ötödik az égi örömek után sóvárog anélkül, hogy ezeket erényekkel kívánna elérni és elhatározza mammonjának figyelmét sem érdemlő részét földaladni, hogy általa majdan az örök üdvösséget elnyerhesse.

A hatodik végre — de sajnos, ez lesz legritkább! — minden durva érzéki önzéstől ment erény magaslata emelkedett; ez az egyedüli ki minden fontos dologban kötelességérzetből, erényből, cselekedik, mert ő a nemesebb érzés édeségét ismeri, melyet a kötelesség hű teljesítésének tudata követ.

Tehát mindenütt bizonyos neme az önzésnek, csak hogy persze a legtöbb említett oly nemes természetű, hogy ez a többieknek ellenök tétetett és neki önzetlenség, nagylelkűség és erény neveket adtak.

(Folyt. köv.)

hogy ne szeretnélek hát ma, midőn az ég hozzám küldött téged, hogy örökre egyesüljünk

Midőn Laczi barátom elhallgatott a kedves ismeretlen boldogságtól sugárzó arccal lesütött szemekkel, lassu suttogó hangon viszonzá:

— Nem volna okom továbbra is titkolnom keblem érzelmeit, hogy az ön szerelmével rokon szenved, hogy szeretem önt, de mind ez által megenged nekem ha szerelmének bebizonyítására erősebb bizonyítékot kérek öntől, annál is inkább, mert anélkül, hogy valaha látott volna tárja fel úgy előttem keble titkát, mely értem égett, érem sörvasztotta önt. Esküdjék meg ön nekem, hogy szerelme nem lobbanó szalma tűz, mulékony csalfa láng, hanem tartós érzelem, mely a szív mélyén örökre megmarad s a siron tul sem enyészik el.

— Esküszöm az égbe — válaszolt egész átszellemülten Laczi — esküszöm a holdra, a csillagokra, mindenre ami drága hölgy ön előtt becsel bir, ami...

— Elég... elég — vágott szavaiba boldogságtól remegő hangon, de azért még mindég megtartva ön uralmat a gyönyörű hölgy — csak az égbe esküdjék, hogy szerelme örök, mint a napheve, s hogy engemet soha el nem hagy.

— Esküszöm! — hangzott Laczi ajkairól az ünnepélyes eskü — esküszöm, hogy a síromig, még azon tul is szeretni fogom és soha — soha el nem hagyom...

— S most még egyet! Ha ez ünnepélyesen s a mint engedni hinnem egyedül szive sugallata szerint tett esküjét valaha megmástaná: én üldözője, kísértő szelleme leszek életének, midőn azt hiszi, hogy a legboldogabb perczeket élvezi: jelenek meg mint bosszuló angyala keserűvé tenni azokat; mikor nem is gondolja, mikor nem is

Észrevételek

R. J. ur „Fegyelemtartás a népiskolában” című értekezésére.

Engel Mórtól.

(Folytatás.)

Azon óhajomnak és reményemnek kívánok kifejezést adni, hogy R. ur nem fogja rossz néven venni jelen soraimat melyek nem személyt de tárgyat akarnak érinteni. Biztosítom, hogy nem irhatnám viszketet, nem tündöklés vagy talán rosszakarát mondatolta tollamba a fentieket. Személyt érinteni annyival is inkább nem lehet célozom, amennyiben R. urat ismerni sincs szerencsém.

De térjünk a dologra.

Mondani szokták, hogy a kész munkában könnyű hibát találni, de nehéz jobbat készíteni. Hogy azonban ezen szemrehányással ne találkozom az általam jelzett négy fegyelmi pontot kívánom itt sorrendben adni úgy, amint azt Keht K. „Die Praxis der Volksschule” című műve után adta, boldogult Kőrnyieink.

I.

A tanítás előtti rendről.

Korunk egészen demokratikus irányu. Ezen irány szükségkép megköveteli, hogy a legszegényebb ember is alapos oktatásban és jó nevelésben részesüljön, mert csakis így segíthet úgy anyagi mint társadalmi helyzetén. Innen nem tartom megengedhetőnek, hogy úgy kisebb mint nagyobb községekben a szorgalmi idő 7—8 órára terjedjen. Amit a szegény nép gyermeke ezen idő alatt elsajátított a 4—5 havi szünidő alatt a roppant megszakítás miatt, igen könnyen felejtí. A tehetősebbek ezen akkép segítenek, hogy a szünidő alatt gyermekeiket külön órára járatták a szerzett ismeret megtarthatása végett. A szegényebb sorsuaknál tehát kezdjük újra! Így történik meg azután, hogy a szegény gyermek 4—5 évig is eljár az iskolába azon eredménnyel (?), hogy folyékonyan olvasni sem tud.

De erről máskor bővebben.

A tanítás kezdete mindenütt meg van állapítva. A fegyelem helyes volta megkívánja:

Hogy a tanító szigorúan őrködjék afölött, hogy a megállapított időben minden tanuló megjelenjen az iskolában, a későn érkezést nem szabad tűrni, mert ez megzavarja a rendet és a tanításnak akadályává van.

Hogy a tanító vizsgálja meg: tiszta-e az iskola? helyén van-e minden tárgy?

Hogy a tanító rendbe hozza a taneszközöket, melyek a bekövetkező tanításra szükségesek, hogy ez által idő ne pazaroltassék el.

Hogy a tanulók csak ¼ vagy fél órával előbb jöhetnek fel az iskolába a tanítás előtt.

Hogy a tanító ¼ órával a tanítás előtt már az iskolában legyen, felügyeljen arra, hogy a gyermekek illedelmesen, csendesen s tisztán a szokások közzel lépjenek át az iskola küszöbét, hogy kalapjokat vagy felső öltönyüket a rendes helyre felakasztják! hogy mindegyik rendes helyére ülve feladványát csendben átalánzza. Így azután az iskola előtt járó-kelő nép sem fogja hallani a disztelen nagy lármát, nem idegenkedik majd, sem az iskola sem a tanító iránt.

II.

A tanítás kezdetéről.

Ha az iskolai óra (mert ennek az iskolából hiányozni nem szabad) a tanítás idejének kezdetét

mutatja, a tanítás azonnal megkezdendő; hogy a tanítás egy vallás-erkölcsös vesssel kezdetik meg, mondanom sem kell,

A tanulók, kik valamely tárgy tanítása alatt jönnek, ennek befejeztéig künn maradnak. Ha a tárgy befejezése után bejönnek, későnjövetelök miatt nem kell őket faggatni, erre idő van az iskola után. Ha azonban téli idő van, s künn nagy a hideg, vagy hófergeteg van, nem volna rendjén szigoruan a szabályt követni

Hogy a tanítás mindennemű megzavarásának elejét vehesse a tanító, vigyázzon arra, hogy a tanítványok úgy üljenek egymás mögött, hogy mindegyik könnyen látható legyen; kezeik a padon legyenek; lábaikkal ne csuszogjanak; mind egyik szemé a tanítóra legyen irányozva, ezért nem tartom helyesnek, ha a tanító az iskolában idestova mozog vagy fölötte gestikulál.

(Folyt. következik.)

Szülőgyomlálás.

A szülőszeti újabb elvek pártolói ismét egy fontos miveletre figyelmeztetjük, melynek épen most következik az ideje, és ez a szülőgyomlálás. Általános szokás, a szülővesszőt, midőn elegendő magasságra nőtt, megkurtítani s a karóhoz kötni, mely alkalommal sok helyen a fölösleges szülővesszőket is kitördelik, vagyis kigyomlálják a tőkét. Mindezen munkát együtt vagy külön földmunkának nevezik, mi azonban minden egyes munkát, vala mint külön végezni, úgy külön más névvel jelölni óhajjuk. Igen nagy hibának tartjuk mi azt, midőn a kötés, gyomlálás s vesszőkurtítás egy időben végeztetik; mert ekkor az egyik munka korábban, a másik ellenben későbbben történik, mint kellene. Nevezetesen, ha a gyomlálással odáig késünk, a míg a vesszőt kurtítani kell, akkor a felesleges vesszők minden ok és czél nélkül fogják elvonni a tőke erejének egy részét, s azt faképzésre fogják fordítani, miáltal azon vesszők szenvednek, melyek termést hoznak, vagy valamelyeknek földadata jövő évre csapocskákat növelni.

Az újabb gyakorlat s kísérletek meggyőzték borászainkat arról, hogy a szőlőmivvelésnél is jó a divide et viuces elvet követni, s megosztani a munkát. Így mindenekelőtt a tőkét kell kigyomlálni, és pedig sokkal előbb a vesszőkurtítás idejének beállásánál, mert ha a fölösleges vesszők kitördelésével — kigyomlálásával — addig várunk, a míg a vesszőket kötni vagy kurtítani szükséges, akkor ezen munkával nagyou elkésünk, mivel mint főlebb mondánk, már ezen ideig sok táperőtől fosztottak meg a fölösleges vesszők az anyatőkét. Ha pedig a gyomlálás miatt a vesszőkurtítással s kötözéssel sietnénk, akkor szintén kárunk lenne, mivel az idő-előtti kötözés által sok fűrt veszne el, mely még ki nem fejlődött; de bizonyosan meg kellene ismételve a kötözést tenni, mi sok költségbe kerülne. Kárt tennék magunknak az időelőtti vesszőkurtítással is, mert ha a szülővesszőt a kellőnél kurtábbra tördelik le, megfosztják az által a tőkét azon szükséges szervektől, t. i leveleitől, melyek által tápanyagának nagyrészét a légkörből nyernie kell.

A szőlő, mint kuszónövény igen erős vesszőhajtásokat szokott tenni, s indái folyton fölfelé törekednek. Ezt tehát mérsékelni szükséges; de csak annyira, hogy a tőkének ne ártsunk; itt figyelmeztünk kell a természet törvényeire, s tudnunk szükséges. miként a szőlőnövény levelei részint arra valók, hogy a fölemészttét tápszerekből kifejlődött s fölöslegessé vált elemeket elgőzöltgessék (eleny, víz stb), részint pedig, hogy a légkörből fölvegyék a szükséges tápanyagot, minő például a szénsav; ha tehát a tőkén kevés alacsonyra hagyott vessző van, akkor kevés a levél is, és így kevés azon eszköz, mely az életrendszernek kellőképp megfelelni képes lenne, miből önként következik, hogy a vesszőket kellő magasságban, 3—4 lábnyira szabad csak megkurtítani, azokról pedig egy levelet se szabad lefosztani.

E szerint tehát a jó vinczellérnek arra kell törekednie, hogy mielőtt még a vesszők kellő magasságra felnőnének, vagyis a mint ezt az idő engedí, tüstént megtörténjék a kigyomlálás. Ezt ugyan kötözés alkalmával se szokás mindenütt tenni, mint az Érmelléken se teszik; de az azért szükséges, mert azt megérteni bajos lenne, hogy egy tőkén 8—10—12 vesszőnél többet hagyjunk a tőkénél, hogy azokon termés lenne. Meglehet az oly vesszőket hagyni, melyeken termés van, és lehet egy-kettőt a jövő termés tekintetéből, valamint a levelek számának növelése végett is hagyni; de ezek száma nem fog 5—6-nál többre menni.

A mennyi munkába és napszámba kerül a gyomlálás, annyival kevesebbe fog kerülni a kötés s kurtítás, s így a külön végzett munka által semmit se veszünk, hanem csak nyertünk.

Vegyések.

Iskolaügy. A helybeli agost. hitv. ev. egyház iskolában a nyári vizsgák e héten jüb utól bezárolag jun. 14 ig a nagy templomban tartattak meg a következő renddel: Jun. 11-én délelőtt Ritter János ur III-ik és IV-ik közvetítő osztályával adott vizsgát. Jun. 11-én délután Gólián Mihály ur növendékei vizsgáztak. Dacára a szép számmal levő nönendékeknek s még ehez, hogy ezek hat

oszsályt képeznek, a vizsga eredményét mégis nagyou kielégítőnek nyilváníthatjuk. Adjuk meg az Istennek ami az Istené, az érdemek a kfé az érdem. A elért vizsgái szép eredmény, — mit eleitől fogva végig nagy figyelemmel kísértünk. — a szorgalmas és szakérífu Podsztreln György ur érdeme. Jun. 12-én délelőtt Kovács János ur allította ki kis harcosait. Az öreg generalis épen mint Osman pasa nem tágitott. Kis harcosai, mint mindannyi vitézek a kérdések nyilait bátor feleleteik által ügyesen kiparirozták. Gyermekded kedélyessége mely által felvillanyozta a kis vitézeket, a hallgató közönséget is igen jó hangulatba hozta. Igaza volt decánus urnak, s hisszük, hogy midón őt a vizsga végével éltette, magában még azt is gondolá, hogy soha ne öregedne meg s betegséget soha ne ismerne az ily ténygazdag életú ember. Kívánjuk mi is, hogy tartsa is az Isten őt jobb egészségben sokáig. Jun. 12-én délután Sass István tanító ur felvégi hat osztályu leány iskola növendékeivel adott vizsgát. Jól esett hallgatnunk a bátor és biztos feleleteket. Ez osztály kicsinyén nagyján látszott, hogy a növendékek nem csak jól tanultak, hanem helyes nevelésben és illem szoktatásban is részesültek. Legyen is a tanító ne csak tanítója a gyermeknek, hanem nevelő apja is. Ezen szép sikerú vizsga azon föltevést ébreszti fel bennünk, hogy Sass tanító ur nem csak jó kántor de sőt ügyes tanféríu is. Jun. 13-án d. e. Kovács István, ur vizsgázott, ugy látszik, hogy Kovácsaink ügyesen kovácsolják a nevelés lkerekének — hogy ugy mondjuk magyarul — „ráfját.“ Az a szűk iskola számos gyermek sereggel s az a jó siker mit tanító ur hat osztályu növendékeivel felmutatott, hogy illik ez össze? Valóban csodálatos, hogy az iszonyuan túltömött szűk iskola daczára mégis

annyira helyes éa szép íráspéldányokit szemléhettünk. Nem bosszorkányság ez tanító ur? Jun. 13-án d. u. Bertalan István alvégi leány iskola tanító ur mutatta be növendékeit. E vizsgával is teljesen megvagyunk elégedve. Baj itt is az iskola túltömöttsége, reméljük azvban, hogy a közel jövőben megnyitandó új iskola e sajnos állapoton segíteni fog; s ezen körülmény alkalmat nyujt tanító urnak vasszorgalmat s a nevelés ügye fejlesztese körüli buzgalmat még kiválóbban bemutatni? Jun. 14-én délelőti tiszteletes Harsányi Sándor ur, vizsgája által mintegy a koronát helyezte fel. Ezen korona azonban dicsőbben ragyogott mint a királyok gyémántos koronái. Ezen vizsgából meggyőződhetett a szép számmal összegyűlt gazdálkodó, iparos s a díszes uri rend arról, hogy egy valóban lelkiismeretes, fáradhatatlan szorgalmú, hű tanféríu, mennyire kiszámíthatlan hatásal munkálkodhatik egyháza, községe, hazája felvirágzása érdekében. Terünk nincs a vizsga részleteire térni. Hiszen a számos halgatóság eléggé meggyőződhetett a tanítványok kitünő eredményt mutató képességéről, bár más felsőbb iskoláinkban is eléretnék ezen, a gyakorlati életben megkívántató eredmény! Hízeltetés nélkül szabad legyen végre kifejeznünk annyit, miszerint tekiütve a vizsgái eredményeket — s ha még községünkben a szeretet és egyetértés anyaga örökönd — megnyugvással nézhetünk jövőnk elé, s ha igaz az a szent írási szózat, hogy! „elvesz a nép mely tudomány nélkül való“ mi reménnyel fejezhetjük ki, hogy: „a mienk élni fog mind örökké.“

a közönséget. — A kiállításra készült tárgyak f. hó 20-ig a társulat helyiségébe küldendők, hogy a Csabáról visszakerkezettekkel együtt kiállíthatók legyenek.

□ A osabai munkakiállítás olynagyszerűen sikerült, hogy lapunk korlátolt tere határozottan szűk, azon ünneplýességek, és részletek leírására, melyek olvasása folytán némi képet lehetne alkotni e néhány nap mozgalmairól. Róviden tehát csak annyit jelezünk, hogy községünköl lelkes főszolgabiránk vezérlete alatt szombaton a déli vonattal ment Csabára az orosházi egyesült ipartársulat küldöttsége: Patzauer Lipót, Supkégel István, és Oszad s zki Dániel. Szombaton este volt csabán a Schényi ligetben az ismerkedés, melyen közel ezer ember vett részt. Minden vendég daczára hogy számuk megközelítette az 500-at szives vendégszerető házi gazdára talált. Másnap vasárnap történt a kiállítás ünneplýes megnyitása, melynek látogatottságáról fogalmat szerezhetünk magunknak ha tudjuk azt, hogy 3 nap alatt 20 kros beléptidijából 746 frt 50 kr. folyt be, míhez 353 frt adomány járulván, az összes bevétel 1099 frt 50 krt tett. A kiállításön képviselve volt iparunk majd minden ága, lehetett ott látni 800 literes eserep bögrétöl kezdve sün dísznő bőrböl készült sapkáig tenérdék minden jelesnél jelesebb, czélszerűnél czélszerűbb tárgyakat, s annyit mondhatok községünk iparosainak dicséretére, hogy Orosházának nem volt oka pirulnia, mert Mátyus lakatos mester fia, továbbá Supkégel István Gyula nevű fia, a fiatal Medvezski, fiatal Plenter stb. kézművei általános elismerést érdemeltek. A vasárnap este tartott közvacsorán pláne annyian voltak, hogy nagyrésze még ülőhelyet sem kaphatott!

Felelős szerkesztő **Praznovszky Gyula.**
Laptulajdonosok **Böhm és Patzauer.**

KRAUSZ VILMOS

ezipész mester Orosházán a 10. számú bódében; tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy Aradról ide érkezvén, készít a legujabb divat szerint mindennemű

férfi női és gyermek ezipőket

fölötte jutányos árak mellett.

Ertesítés.

Alolirott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Orosházán letelepedvén, lakasom a volt Kégel Lőrinczféle jelenleg ifju Künstler Sámuel hazában van, s mint okleveles mérnök, minden a mérnöki tudomány körébe tartozó munkálatokra vonatkozó megbízásokat, a lehető szakértelemmel, pontossággal és szorgalommal teljesítendem.

Kitünő tisztelettel

Klausznitzer Sándor ok. mérnök.

Köszén, liszt- és sóraktár.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a petrozsényi állami köszénbánya Orosházán köszén-raktárt nyitott s annak vezetésével én bizattam meg. A szén kitünőségéről a bánya neve elég kezességet nyujt, az árak pedig előíras szerint a legelőnyösebbek.

Egyuttal ajánlom hóféhér sómat és legfinomabb lisztjeimet a t. közönség figyelmébe, jutányos ár mellett.

Tiszttelettel

Blayer Mór,

Nagy utca Kertész György-féle ház.

Készruha-, kalap- és varrógép raktár!

A 8 év

óta Orosházán, legjobb hírbén álló

Kész férfi-, női- s gyermekruha és kalap-raktáramat,

valamint valódi amerikai varrógép-készletemet

tetemesen megnagyobbítottam, és oly módon rendeztem be, hogy a legszerényebb igényektöl a legmagasabb kívánalmaknak is teljesen megfelelhessenek; és ezt annál inkább tehetem, mert azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb anyagból álló fenti szükségletemet első forrásból szerezvén be, azokat **20% kal olcsóbban** szolgáltatathatom ki t. vevőimnek, mint bármely kereskedő.

Egyuttal fisztelettel tudatom, miszerint 1878. év april 24-től kezdve **készruha-, kalap- és varrógép-raktáram** a pesti-utczai, Bulla Mihály ur ujonnan épült hazába fog áttéetni, s míg ezt újból tudomasra hozom, kérem a t. közönséget szives pártfogásával régi üzlethelyiségemben megtisztelni kegyeskedjék.

Mély tisztelettel

BILLE ADOLF.

Előleges jelentés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint július elején helyben, **Fischer Pál ur házában**

Norinbergi, diszmű, és rövidáru kereskedést nyitandok.

Raktáram e szakba vágó minden néven nevezendő czikkekkal el lesz látva s kiválólag pedig nagy készletet tartok: **ingek, gallérok, és kézelők-ből**, glacée szarvasbőr, ezerna és selyem **keztükből**, „cipők-ből“ urak, hölgyek, és gyermekek részére, „csipkék, szallagok, selyem nyakkendők“ nap- és eső-ernyők, legyezők, utazó bőröndök, asztali kések és kanalak, setapaleczák, konty- és boutófésük-ből, nagy választéku gyermekjátékok, virágok stb.

Továbbá mindenféle Berliini és kötő pamutok, varró-és himző selymek, géptük, ollók, és gombok igen nagy választékban.

Valódi selmeczi és tajték pipák, nyitrai híres Kochféle-szárak, (gyári áron) nemkülönbén ostorok és ostornyelek kaphatók.

Raktárt tartok mindenféle irodai papirokból, és üdvözlőjegyekből.

Kereskedésem nagyban és kicsinybeni eladásra lesz berendezve, és már ezen körülmény is némileg igazolja azt, hogy **szabott árain** nem lesznek túlságazottak.

Miután csakis szilárd anyagból készült czikkeket tartandok és pedig előzékeny, pontos, és olcsó kiszolgáltatás mellett, reményem, hogy a n. é. közönség pártfogását biztosítani fogom magamnak.

Mély tisztelettel

LEOPOLD SÁNDOR.

S z e g e d i k é s z r u h a r a k t á r.

Új kész

férfi, női és gyermek ruharaktár!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint Orosházán, a pesti utcza, Vangyel-féle házában, szegedi készruhatáramból egy

fiókraktárt

nyitottam, melyben mindenféle kész férfi, női és gyermek-öltönyök a lehető legjutányosabb árak mellett szolgáltatnak ki **Oszadszky Sándor** bizományosom által

Ezen kívül elvállal minden mintaszerű rendelményeket váltó munkákra és kezeskedik az illető darabok legjobb s legdiszesebb kiállításáról. A rendelmények Szegeden eszközöltetnek

A tavaszi idényre.

Kész öltözetek 14 frttól kezdve fölfelé.

Legújabb divatu Derby felöltők 18 frttól felf. Legdivatsabb nadrágok 4 frttól felfelé, gyermek öltözetek 5 frttól fel

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

HOLCZER K.,

ezelőtt Holczer S. és fiai.

Miután ezen bizományi raktárt Holczer K. urtól átvettem, tettem ezt azon okból, hogy a még eddig Orosházán hiányzó ilyenmű raktár felállításával a rögtönös szükséglet mindenki által fedeztetessék, s hinni merem, hogy ebbeli törekvésemet solid és előzékeny szolgálatom még fokozni fogja és így a n. é. közönség pártfogását minél előbb kiérdemlem.

Együttal ajánlom a raktáromon lévő mindenmű **kiváló amerikai varrógépeimet**, melyekkel azon szerencsés helyzetbe jutottam, hogy fél év óta nemcsak számos vevőim voltak, de azoknak elismerő nyilatkozatai készletnek a venni szándékozók figyelmét ezen körülményre felhívni, hogy ebbeli szükségleteiket nálam szerezzék be.

A gépeknél 5 évi jótállást biztosítok, a legjutányosabb árakat számítom részletfizetéssel és ingyen betanítás mellett.

Tisztelettel

Oszadszky Sándor.

S z e g e d i k é s z r u h a r a k t á r.